

NAWOORD BIJ GEORGES DE SCHUTTER

„Het eeuwige ankerspel” in VONK, XIV, 1, 1984, 19-27

In het interessante artikel van Georges de Schutter worden enkele opmerkingen gemaakt n.a.v. mijn eerder verschenen artikel "Het anker leert nooit zwemmen" (Moer, 1982, nr. 5, pp. 2-15). Voor alle duidelijkheid daarover het volgende.

Het artikel in Moer (en het daarbijhorende schema voor de spelling van de werkwoorden) was een eerste poging om een eenvoudig algoritme ten behoeve van het onderwijs uit te werken. De enkele minder nauwkeurige aanduidingen die daarin voorkwamen, zijn inmiddels bijgesteld. Zie daarvoor het binnenkort bij Acco te verschijnen leerboekje Spel (1) onderwijs. De opmerkingen die De Schutter bij de eerdere versie van dit algoritme plaatst, zijn dus ondertussen door de feiten achterhaald.

Een tweede punt van kritiek betreft volgens De Schutter de bruikbaarheid in de klas. Hij verbindt deze (on)bruikbaarheid met de vraag of het algoritme tegelijkertijd ook inzicht verschaft. Ik dacht dat ik met dit schijnargument al had afgerekend : zie "Spellen met losse handen : Een probleem en zijn oplossing", in het extra-spellingnummer van Vonk 1983.

M.i. is "inzicht" een begrip dat vaak als een ongereflecteerde categorie in onderwijsdiscussies wordt opgevoerd als men niet goed kan aangeven wat de eigenlijke leerdoelen zijn. Laten we wèl wezen : goed spellen is goed spellen. Hoewel ik bepaald geen tegenstander ben van het bevorderen van inzicht bij jongeren, meen ik dat het begrip "inzicht" overbodig en verwarrend is voor de spellingdidactiek van de werkwoorden. Eén van de fundamentele redenen daarvoor is de aard van het spellingsysteem zelf, namelijk zijn conventionaliteit. Spellingregels zijn vormen van verbale afspraken, van conventies. Op de vraag "waarom" een werkwoord in het Nederlands op een bepaalde wijze gespeld wordt, kan men alleen antwoorden : "omdat" dit zo is afgesproken. Dergelijke "omdat"-verklaringen berusten op geheugen-activiteiten, en niet op inzicht in de "oorzaken" van de spellingregel. Echt inzicht is daarbij niet aan de orde : wel een verantwoording, in de vorm van een bepaalde formulering van de (conventionele) regel. (Dat van zo'n geconventionaliseerde regel erg verschillende formuleringen te geven zijn, heb ik ook al in het Moer-artikel aangegeven.)

Merkwaardig is trouwens, dat dit begrip "inzicht" vaak wordt aangevoerd als kritiek op een algoritmische werkwijze, terwijl het juist van de bestaande spellingmethoden onomstotelijk vaststaat dat ze dit zo begeerde inzicht - gezien de bekende resultaten ervan - in geen geval bevorderen ...

Als men echter onder "bruikbaarheid" voor het onderwijs ook het gemak waarmee iets te leren is, wil verstaan, dan hoeft men aan de superioriteit van algoritmische methoden evenmin te twijfelen, tenminste voor die gevallen waarin relatief eenvoudige algoritmen te ontwikkelen zijn. Dat dit voor de spelling van de Nederlandse werkwoorden inderdaad het geval is, blijkt wel overduidelijk uit de ervaringen van een aantal leerkrachten in de praktijk. "The proof of the pudding is in the eating" ... en het blijkt dat het werkwoordalgoritme zich met smaak laat eten, èn bovendien met een drastische vermindering van het hongergevoel voor spelfouten.

Willie Van Peer, Dr. Van Campenstraat 1, NL 4811 RH Breda.